

Web-сервистік клиент-серверлік қосымшаларды жобалау.

Қабылдаған :Сыдыбаева М.

Орындаған : Алданияз Г.

Жоспар:

1. Web-технологияның ұғымдары.

Статистикалық және динамикалық Web-беттер.

2. Клиент және сервер.

3. Клиент-сервер архитектурасы және артықшылықтары.

4. Желінің архитектурасын таңдау.

5. Сервер мен CGI модулінің әрекеттесуі.

6. Web-қосымшалар негізінде жұмыс істейтін программалық қамтаманың құрылымы.

Web-технологияның ұғымдары.

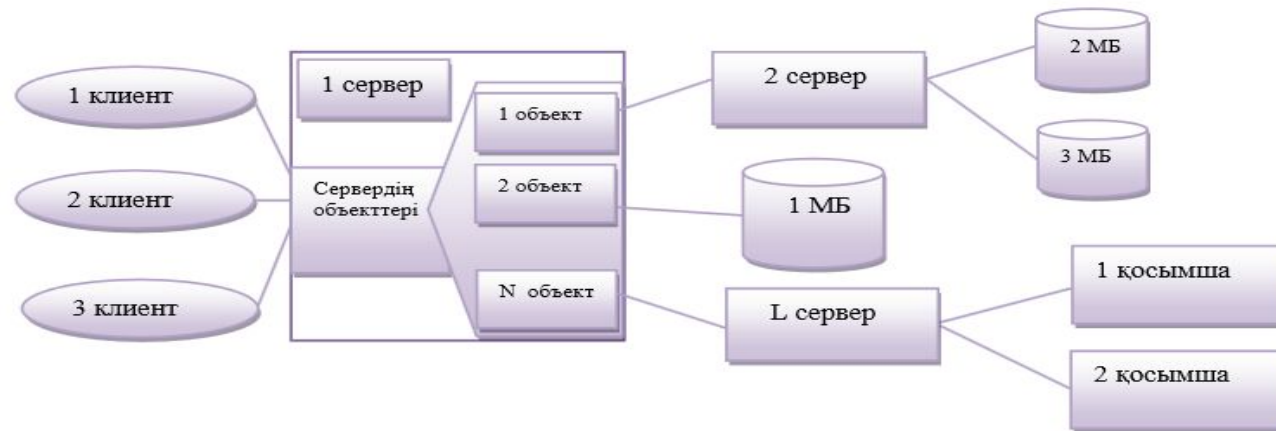
WWW ұйымына арналған құралдардың жиынтығы бірін Web - технологиялар астында түсінеміз. Сервер жақтары екі топтар - технологияға бөлінеді сондықтан бірін сеанста екі жақтар - сервер және клиент , Web - технологияларды бірлесіп ірекет қылады (server - side) және технологияның клиент жақтары (client - side). Технологияларға Web - беттердің жасау барлық технологиялары клиент жағынан (HTML, JavaScript, DHTML) жатады, ал технологияларға интернетте сервер жағынан базаларға рұқсат ететін (CGI, PHP)технологиялары жатады.

Статистикалық және динамикалық Web-беттер.

WEB- сайттар екі түрлі болуы мүмкін: статистикалық және динамикалық. Статистикалық Web – беттер қолдан жасалады, содан кейін сақталады және сайтқа жүктеледі. Әр сайын осындай беттің мазмұның өзгерту үшін, пайдаланушы оны өз жұмыс компьютерде өзгертіп (мысалы html- редакторды пайдаланып), сақтайды және қайтадан Web – сайтқа жүктейді.

Динамикалық Web – сайттардың көрсетілетін әр бет шаблонды бетке негізделген, оған мәліметтер қорында сақталатын тұрақшы өзгеріп отырған ақпараттар енгізіледі. Сонымен сайттың мазмұның жаңарту үшін жай жаңа бет үшін мәтін қосылады, содан кейін ол мәліметтер қорына арнайы механизм көмегімен кірістіріледі. Нәтижесінде сайт өз өзінді жаңартады сияқты.

Web-қосымшаларды жасаудың көбеюіне себеп болуда. World Wide Web технологиясы қолданушының ғаламдық желіге қосылуына және арнайы утилиталар арқылы ақпаратты қарап шығуға мүмкіндік береді. Дегенмен, мұндай жүйені құру үшін оның жұмысын қамтамасыз ететін қосымша модульдерді жасау қажет болады. Қазіргі негізделген клиент-серверлік жүйелер кезде таратылған объекттер үлгісіне кеңінен қолданылады. Таратылған объекттер технологиясы бойынша құрылған жүйе бір-бірімен әрекеттесетін компоненттер жиынынан тұрады. "Клиент-сервер" архитектурасы желіде өзара әрекеттесуді ұйымдастырудың жалпы қағидаларынан анықтайды. Онда сервер – кейбір спецификалық функцияларды (сервистерді) атқарады, ал клиент – осы функциялардың тұтынушылары болады. Таратылған объекттердің үлгісі келесі суретте көрсетілген

1 сурет - Таратылған объекттердің үлгісі

Таратылған объекттер технологиясын қолдану объектті-бағытталған тәсілдің барлық артықшылықтарын пайдалануға мүмкіндік береді. Оларға келесілерді жатқызуға болады:

Жасау уақытын қысқарту;

Қателіктер санын азайту;

Программалық компоненттерді қайтадан қолдану;

Жүйенің болашақ өзгерісі жеңілдетіледі.

Бұл жүйенің тағы бір артықшылығы “жіңішке” клиенттерді пайдалану мүмкіндігі болып табылады. Таратылған жүйеде ақпараттық жүйенің барлық функционалдық логикасын оның сеерверлік бөлігіне көшіру мүмкіндігі бар. Бұл кезде клиенттің қосымшалары кішігірім түрде жасалуы мүмкін. Жіңішке клиент сұраныстары тек қана серверде орындалады да қолданушыға нәтиже HTML-құжат түрінде көрсетіледі.

Қолданушыныңжүйелік ресурстары анағұрлым еркін түрдеболады, ал функционалдық логика қуатты сервермен (немесе серверлер желісімен) іске асырылады. Жіңішке клиент жұмысы үшін web-браузердің қосылуын қамтамасыз ету жеткілікті және Web-браузер терезесінде барлық амалдар орындалады. Сондықтан Web-браузерді жиі жағдайда «әмбебап клиент» деп те атайды.

